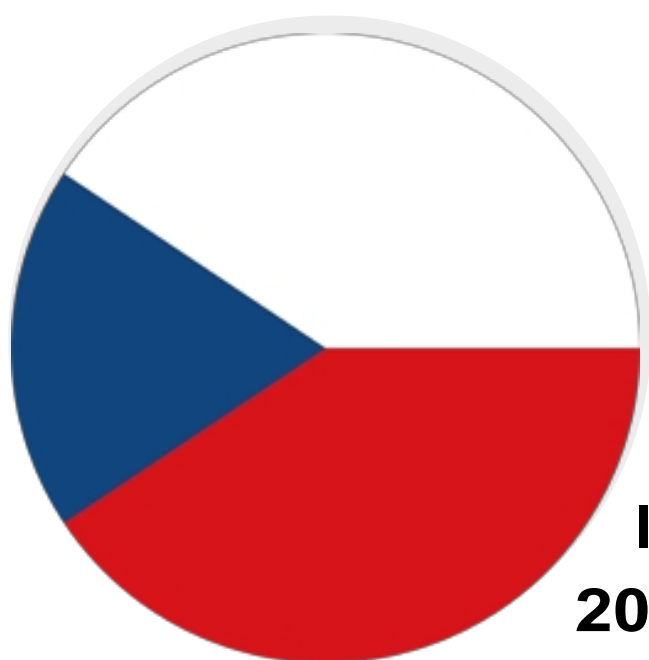

Compendium

cultural policies & trends

**Krátký profil
listopad
2025**

Česká republika

Krátký profil kulturní politiky

Autor: Pavla Petrová

1. Fakta a čísla

- Politický systém: Parlamentní republika s dvoukomorovým parlamentem
- Úřední jazyk(y): Čeština

	Nejnovější dostupné údaje	Poslední dostupné údaje minus 5 let
Počet obyvatel k 1. lednu	10 900 525 (2024)	10 649 800 (2019)
HDP v milionech EUR	320 739,1 (2024)	213 677,5 (2019)
HDP na obyvatele v PPS Index (EU27_2020 = 100)	91 (2024)	95 (2019)
Celkové výdaje vlády (v % HDP)	43,0 (2024)	40,41 (2019)
Veřejné výdaje na kulturu v milionech EUR	2 295,2 (2023)	1 614,5 (2018)
Veřejné výdaje na kulturu v % HDP	0,7 (2023)	0,8 (2018)
Veřejné výdaje na kulturu na obyvatele	210,4 EUR (2023)	151,6 EUR (2018)
Podíl zaměstnanosti v kulturním sektoru na celkové zaměstnanosti	204,8 (2024)	203,0 (2019)

Zdroje: Počet obyvatel k 1. lednu, *nejnovější dostupné údaje* /

<https://ec.europa.eu/eurostat/data-browser/view/tps00001/default/table?lang=en>

HDP v milionech EUR, *nejnovější dostupné údaje* /

https://ec.europa.eu/eurostat/data-browser/view/namq_10_gdp/default/table?lang=en

HDP na obyvatele v indexu PPS (EU27_2020 = 100), *nejnovější dostupné údaje* /

<https://ec.europa.eu/euro-stat/databrowser/view/tec00114/default/table?lang=en>

Výdaje veřejných správ (v % HDP), *nejnovější dostupné údaje* / <https://ec.europa.eu/euro-stat/databrowser/view/tec00023/default/table?lang=en>

Veřejné výdaje na kulturu / Veřejné výdaje na kulturu v % HDP / Veřejné výdaje na kulturu na obyvatele: viz také kapitola 7.1.1 národního profilu kompendia

Podíl zaměstnanosti v kulturním sektoru na celkové zaměstnanosti / *nejnovější dostupné údaje*: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/cult_emp_sex/default/table?lang=en

2. Systém kulturní politiky

2.1 Cíle

Předchozí státní kulturní politika na období 2021–2025+ byla vypracována během pandemie covidu, a proto jasně odráží opatření související s pandemií.

Obečným cílem bylo pohlížet na kulturu a kreativitu v širším kontextu jako na mezioborovou oblast, která je nedílnou součástí společnosti a ekonomiky. Tento cíl měl být dosažen především rozšířením role Ministerstva kultury tak, aby bylo dobrým správcem celého odvětví, a nikoli pouze jeho vybrané části. Mezi cíle patří také zcela nová témata související s důsledky dopadů pandemické krize, jako je zavedení dosud neexistujícího statusu umělce nebo řešení klimatické krize v kultuře. Tato státní kulturní politika byla také poprvé vytvořena převážně participativním způsobem.

Na začátku roku 2025 byly zahájeny intenzivní přípravy nového strategického dokumentu Státní kulturní politika 2026–2030+, který navázal na participativní proces předchozího dokumentu. Dokument se snaží zachovat všechny důležité aspekty kulturní politiky a zároveň reagovat na nové výzvy v kulturním a kreativním sektoru i výzvy geopolitické povahy, jako je umělá inteligence nebo blízkost války na Ukrajině. Hlavní vizí je připravit kulturní a kreativní odvětví na nové výzvy prostřednictvím inovací a kreativity, vysoce kvalitních zařízení a široké dostupnosti a přístupnosti. Kultura by zároveň měla přispívat ke kvalitě života a posilovat tak odolnost společnosti a demokracie.

Má tři hlavní priority:

- Kultura jako přirozená součást života,
- Sebevědomý kulturní a kreativní sektor,
- Spolupráce a připravenost ke změnám.

2.2 Hlavní rysy

Ústředním orgánem státní správy v oblasti kultury je Ministerstvo kultury (dále jen „MK“). MK zpracovává kulturní politiku, připravuje návrhy zákonů a jiných právních předpisů v oblasti kultury a plní úkoly související s vyjednáváním mezinárodních smluv, rozvojem mezinárodních vztahů a spolupráce a další povinnosti, které má ČR při plnění svých závazků vyplývajících z mezinárodních smluv a členství v mezinárodních organizacích.

MK podporuje umění, kulturní činnost a ochranu kulturního dědictví prostřednictvím dotací a příspěvků z kapitoly „kultura“ státního rozpočtu ČR. Zřizuje 21 státem spravovaných organizací.

Na státní úrovni působí dva státní fondy: Český audiovizuální fond (dříve Státní fond kinematografie) a Státní fond kultury ČR. Správa fondů spadá do pravomoci MC, které je odpovědné za finanční řízení zdrojů fondu. Český audiovizuální fond je nezávislou institucí, ale MC nad ním přesto udržuje vliv prostřednictvím výkonu určitých funkcí.

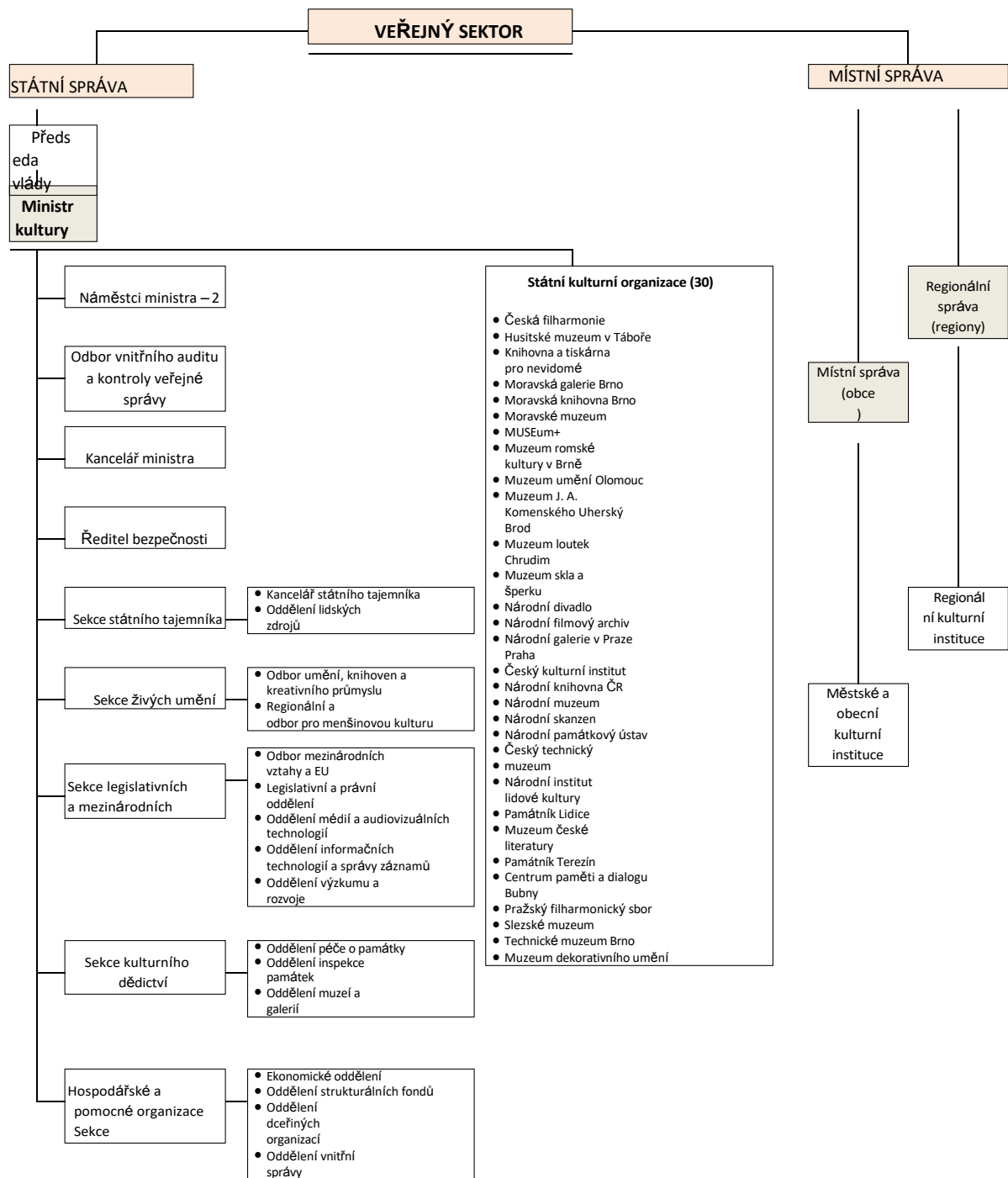
Kultura figuruje na státní úrovni také v koncepčních materiálech dalších ministerstev, zejména Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva zahraničních věcí a dalších orgánů státní správy.

Zásadní roli v kulturní politice hrají také regiony a obce prostřednictvím regionálních a obecních orgánů. Čtrnáct regionů podporuje rozvoj kultury a ze svého rozpočtu zřizuje regionální knihovny, muzea a galerie, regionální divadla, orchestry a instituty archeologické ochrany. Regiony také spoluvytvářejí finanční, koncepční a legislativní předpoklady pro rozvoj kultury v regionu v souladu s koncepcemi vlády ČR a doporučeními Ministerstva kultury.

Města a obce jsou odpovědné za obecný kulturní rozvoj a potřeby svých občanů. Některé obce zřizují kulturní instituce, zejména městské a místní knihovny, městské galerie a městská a místní muzea, divadla, orchestry a další specializované kulturní instituce. Mnohá města vyhláší specializované výběrová řízení na podporu kulturních projektů. Některá města, zejména ta větší, mají vlastní kulturní politiku nebo strategii zaměřenou na kulturní a kreativní sektor.

Kulturní politika je samozřejmě formována také občanskou společností a iniciativami v této oblasti, které se v průběhu času v České republice objevily. Tato úroveň má vliv na transformaci kulturní politiky měst a ovlivňuje kulturní politiku na státní úrovni. Největší vliv je patrný ve změnách grantových a jiných systémů podpory v oblasti kultury a ve zřizování poradních orgánů a dalších institucí.

2.3 Systém řízení: Organizační schéma

2.4 Historie

1950–1960

Po druhé světové válce se území Československa dostalo pod vliv Sovětského svazu, kultura v zemi byla znárodněna a degradována na nástroj státní propagandy. Režim také záměrně izoloval kulturní aktivity od Západu a všech československých demokratických tradic a pokusil se definovat principy nové „socialistické kultury“.

1960

Forma komunistického režimu se neustále měnila. 60. léta znamenala uvolnění ve společnosti a kultuře a mezinárodní úspěch umění¹. Liberalizace ve společnosti dosáhla svého vrcholu v roce 1968, kdy byla násilně potlačena invazí vojsk Varšavské smlouvy.

1970–1980

Režim byl opět posílen pod názvem normalizace. Rozhodujícím kritériem normalizační kultury byla popularita a konzum v televizní popkultuře pod dohledem státu, cenzura a pronásledování nežádoucích umělců a kulturních pracovníků.

1980

80. léta jsou známá postupným uvolňováním. Rok 1989 přinesl zapojení umělců do podpisu petice Václava Havla Několik vět a sametovou revoluci v listopadu 1989. Začala demokratická transformace kultury.

1990

Všechny státní instituce prošly masivní privatizací a denacionalizací. V roce 1993 se Česká a Slovenská federativní republika rozdělila na dva nezávislé státy. První strategický dokument v oblasti kultury byl vypracován v roce 1996 a v roce 1999 byla přijata první Strategie efektivní podpory kultury.

2000

V roce 2001 byla schválena *Kulturní politika v ČR 2001–2005*. Ustanovení se týkala především nového členství ČR v EU a reformy veřejné správy. V roce 2008 byla schválena *Národní kulturní politika 2009–2014*, která se zaměřila na chápání kultury jako disciplíny, do které je užitečné investovat čas, energii a lidský i finanční potenciál.

2010–2020

V roce 2013 byl schválen další dokument – Aktualizovaná státní kulturní politika pro roky 2013 a 2014 s výhledem na roky 2015 až 2020 a v roce 2015 Státní kulturní politika na období 2015–2020.

2021

V roce 2021 byla přijata Státní kulturní politika 2021–2025+. Tento dokument reagoval na pandemii a poprvé se zmínil o postavení umělců. V roce 2025 byl připraven a schválen návrh nové Státní kulturní politiky na období 2026–2030+, který se zaměřuje na dostupnost a přístupnost kultury a odolnost a flexibilitu kulturního a kreativního odvětví.

---

¹ Například *československá nová vlna* – úspěch československých scenáristů a filmových režisérů, kteří zahájili svou kariéru v 60. letech 20. století.

² *Bílá kniha* – studie, která objasnila vztah státu ke kultuře a představila příklady kulturní politik z jiných evropských zemí

3. Aktuální kulturní dění

3.1 Klíčové události

Minulé období lze charakterizovat jako období vyrovnávání se s důsledky pandemické krize v letech 2020–2021 a dalšími globálními a regionálními výzvami. Národní plán pro oživení a odolnost České republiky (NRRP) se podařilo pokrýt nejen restart kulturního a kreativního sektoru, ale také jeho další posílení a rozvoj. Sedm klíčových iniciativ týkajících se částí věnovaných kultuře v NRRP odpovídalo hlavním cílům Státní kulturní politiky 2021–2025+. Cílem bylo stimulovat přechod ke digitalizaci v kulturním a kreativním odvětví a jeho integraci do inovativnějšího ekosystému v Česku. Zároveň se zaměřil na posílení odolnosti kulturního a kreativního odvětví zavedením statusu „umělce“ do legislativy a investicemi do dovedností umělců a kulturních pracovníků s cílem podpořit jejich přizpůsobivost novým, zejména digitálním pracovním prostředím. Zahrnoval také opatření zaměřená na oživení kulturních a turistických aktivit v regionech jako příspěvek k regionální soudržnosti. Celková výše podpory činila 5 450 milionů Kč/EUR.

217,0 milionů (směnný kurz 25,119 CZK = 1 EUR).

Obnovení vojenského konfliktu na Ukrajině v únoru 2022 mělo další dopad na rozdělování finančních prostředků v oblasti kultury. Od začátku ruské invaze na Ukrajinu poskytla Česká republika dočasnou ochranu ve více než 600 000 případech. Pomoc Ukrajině v oblasti kultury je od začátku ruské invaze nepřetržitá a plně odpovídá potřebám kulturního a kreativního sektoru a postoji české vlády a Ministerstva kultury. Zahrnuje projekty na ochranu kulturního dědictví (např. mobilní digitalizační centrum Archa), podporu umělců a tvůrců (např. tvůrčí stipendia, podpora překladů) a další iniciativy na podporu Ukrajinců v ČR (např. bezplatný vstup do památek) nebo arteterapeutické projekty na Ukrajině. České ministerstvo kultury a neziskové organizace, jako je Nadace pro Ukrajinu, aktivně spolupracují s ukrajinskými partnery a veřejností na financování a realizaci těchto projektů. Stejně tak se zapojuje i celý kulturní a kreativní sektor, který inicioval několik projektů v umělecké sféře i v oblasti přímé materiální a nemateriální pomoci.

3.2 Klíčová témata

V rámci diskuse mezi kulturním a kreativním sektorem (CCS) a vládou zůstávají některé témata, jako je status umělců, a objevují se nová, jako je ochrana před negativním dopadem umělé inteligence. Významným aktuálním tématem je udržitelnost sektoru po skončení financování v rámci NRRP – částečně již v roce 2025 a plně od roku 2026.

Hlavní diskuse se týká očekávání ohledně statusu umělce, která byla poměrně rozsáhlá a sahala od definice umělce a dalších kulturních pracovníků, jejich sociálního zabezpečení, autorských práv, odstranění legislativní nejistoty umělců ve srovnání s jinými povoláními až po otázky genderu.

V roce 2025 vstoupila v platnost novela zákona o některých druzích podpory umění, která splnila jednu z povinností NRRP. Novela zavádí registr umělců, který vede Ministerstvo kultury, s účinností od 1. července 2025. Osvědčení o zápisu do registru slouží jako základ pro získání finanční podpory, například stipendií pro osoby zabývající se uměleckou, tvůrčí nebo související činností. Zápis do registru neznamena automatické přiznání dotace, ale pouze možnost o ni požádat, jsou-li splněny další podmínky. V kontextu dlouhodobé diskuse mezi CCS a Ministerstvem kultury o zavedení statusu umělce však tento legislativní krok zůstává pouze prvním opatřením, které nesplnilo celkové očekávání tohoto odvětví.

Kromě solidarity v uměleckém a kulturním prostředí otevřela válka na Ukrajině také nové téma bezpečnosti v nejširším možném smyslu, od bezpečnosti v době války po boj proti dezinformacím a kybernetickou bezpečnost.

Aktuální témata lze shrnout takto:

- Přístupnost a inkluze kultury pro všechny,
- profesionalizace kulturního sektoru,
- Digitální transformace a technologické inovace,
- Regionální vyváženost kulturní nabídky,
- mezisektorová spolupráce,
- Odolnost vůči krizím a změnám.

Tyto témata se odrazila také v přípravě nové státní kulturní politiky, která byla vypracována za účasti odborníků. Strategie pokračuje v transformaci kultury z elitní záležitosti na běžnou součást života každého občana a zároveň posiluje profesionalitu a konkurenceschopnost celého sektoru.

V této souvislosti jsou hlavními tématy:

- **Přístupnost kultury pro všechny občany.** To souvisí s odstraněním stávajících překážek, rovnoměrnými investicemi do regionů a propojením kultury se vzděláváním (kreativní učení, mediální gramotnost).
- **Posílení základů kulturního sektoru.** To zahrnuje modernizaci infrastruktury, zajištění stabilního financování a zlepšení pracovních podmínek, včetně spravedlivého odměňování a kariérního rozvoje. Současně je také otázkou posílení bezpečnosti a ochrany v kultuře.
- **Budování odolného a přizpůsobivého sektoru.** V této souvislosti patří mezi témata zlepšení strategického řízení na základě údajů a dlouhodobých plánů, využívání inovací, umělé inteligence a propojení s jinými sektory hospodářství a výzkumu. Jako důležité téma je zmíněno posílení spolupráce napříč sektory a s jinými zeměmi.

3.2 Mezinárodní kulturní spolupráce

Hlavními veřejnými aktéry v oblasti kulturní spolupráce a propagace české kultury v zahraničí jsou Ministerstvo kultury, Ministerstvo zahraničních věcí a jimi přímo řízené

organizace. Většina organizací Ministerstva kultury rozvíjí vztahy se zahraničními zeměmi na několika úrovních.

Dalšími důležitými aktéry jsou nevládní organizace, jejichž prostřednictvím je realizována většina mezinárodních kulturních projektů. Tyto projekty jsou podporovány státními grantovými programy a granty regionálních a místních orgánů, jakož i zahraničními kulturními institucemi a nadacemi nebo evropskými fondy.

V oblasti podpory exportu byly zřízeny specializované státní úřady: SoundCzech pro hudbu, PerformCzech pro divadelní umění, České literární centrum pro literaturu a České filmové centrum pro kinematografii a filmový průmysl.

Dalším důležitým hráčem jsou Česká centra, organizace Ministerstva zahraničních věcí, která působí ve více než dvaceti zemích po celém světě a podporuje kulturní diplomacii a prezentaci současného umění a literatury.

V roce 2026 bude Česká republika hlavním hostem Frankfurtského knižního veletrhu, což bude skvělá příležitost k propagaci české literatury, autorů, ilustrátorů a nakladatelů pod názvem Česko 2026. V roce 2028 se město České Budějovice stane Evropským hlavním městem kultury.

Klíčovým milníkem v posilování mezinárodní spolupráce v posledních letech byla podpora z NRRP v rámci programu Mobilita, který v letech 2022–2024 podporoval projekty prezentací na mezinárodních výstavách, festivalech a veletrzích, jakož i rozvoj dovedností, mobility, networkingu a mezinárodní spolupráce.

4. Kulturní instituce

4.1 Přehled

Od počátku 90. let prošel kulturní sektor dvěma zásadními změnami: decentralizací a přerozdělením veřejné moci. První období zahrnovalo privatizaci kulturních odvětví a vybraných kulturních organizací, agentur a fondů, které byly do roku 1990 pod kontrolou státu. Druhé období souviselo s územní reformou veřejné správy v České republice, během níž byly knihovny, muzea a galerie převedeny do nových regionů. Stát si tak ponechal pouze ty, které měly národní a mezinárodní význam.

V současné době stát zřizuje a financuje 30 organizací v oblasti kultury. Většina z nich jsou instituce kulturního dědictví. Ředitelé těchto organizací jsou jmenováni a odvoláváni ministrem kultury.

Kromě veřejných kulturních organizací (státních, krajských a obecních) tvoří základní infrastrukturu síť soukromých kulturních institucí a organizací s různým právním statutem, které jsou rovněž více či méně závislé na veřejné podpoře.

Dvě otázky jsou předmětem dlouhodobé debaty. Jednou z nich je rozdíl mezi statutem veřejných kulturních organizací, které požívají určité finanční, pracovní a sociální ochrany, a soukromými organizacemi, které se považují za nechráněné.

Na druhé straně jsou veřejné kulturní organizace omezeny několika překážkami, zejména pokud jde o odměňování zaměstnanců. Těmito otázkami se mimo jiné zabývá

nový zákon o veřejných kulturních institucích, který je výsledkem spolupráce ministerstva a odborníků a který zavádí (od 1. ledna 2025) nový typ právnické osoby, který je alternativou ke stávající právní formě dceřiných organizací.

Veřejné kulturní instituce by měly přinést modernější styl řízení a větší stabilitu. Umožní spolufinancování organizací více zakladateli, zavedení víceletého financování a zapojení odborníků do řízení organizací, čímž se zvýší nezávislost na politických strukturách. Přeměna stávajících příspěvkových organizací na veřejné kulturní instituce bude ze strany zakladatelů dobrovolná.

4.2 Údaje o vybraných veřejných a soukromých kulturních institucích

Tabulka 1: Kulturní instituce podle sektoru a oblasti

Oblast	Kulturní instituce (podoblast)	Veřejný sektor		Soukromý sektor	
		Počet (2023)	Počet (2018)	Počet (2023)	Počet (2018)
Kulturní dědictví	Památky kulturního dědictví (uznané) ³	233	221	128	53
	Archeologická naleziště ⁴	n.a	n.a	n.a	n.a
Muzea	Muzejní instituce	335	333	99	99
Archivy	Archivní instituce	56	54	8	10
Výtvarné umění	Veřejné galerie / výstavní sály	146	161	208	267
Divadelní umění	Scénické a stabilní prostory pro divadlo	92	89	114	85
	Koncertní sály ⁵	35	35	5	5
	Divadelní společnosti	69	67	213	140
	Taneční, baletní soubory a soubory současného cirkusu	9	n.a	87	n.a
	Symfonické orchestry	14	14	17	17
Knihovny	Knihovny	5182	5317	13	n.a
Audiovizuální	Kina			1171	798

³ Kulturní památky přístupné za vstupné.

⁴ Celkový počet je více než 30 000, ale přesný počet není znám.

⁵ Pouze největší hudební sály/koncertní sály. Kromě toho existují v ČR stovky hudebních klubů, kulturních center, divadel a multifunkčních prostor, které také slouží jako koncertní sály. Přesný počet není znám.

	Vysílací organizace	2	2	541	305
Interdisciplinární	Sociokulturní centra / kulturní domy	603	517	77	77
Ostatní (prosím uveďte)	-	-	-	-	-

Zdroje: NIPOS, Základní statistické údaje o kultuře 2023 a 2018; Databáze ATI <http://www.idu.cz>; Výroční zprávy Ministerstva kultury za roky 2023 a 2018; Databáze akreditačních archivů Ministerstva vnitra; Kina – Český filmový fond. Archeologické lokality – Česká akademie věd.

5. Financování kultury

5.1 Přehled

V České republice je kultura financována z veřejných zdrojů na třech úrovních – národní, regionální a obecní. Hlavními podporovateli kultury jsou města, přičemž na prvním místě je Praha. Každá úroveň veřejné správy financuje přímo spravované organizace a spravuje grantové programy pro kulturní a umělecké aktivity.

Výdaje na kulturu byly od konce pandemie radikálně ovlivněny NRRP, zatímco běžné veřejné výdaje na kulturu na státní úrovni stagnovaly. NRRP a jeho kulturní složka: *Rozvoj kulturního a kreativního odvětví* v období 2022–2025 bude stát 7 300 milionů Kč (284 655 878 EUR), z čehož celkem 5 360 milionů Kč (209 007 604 EUR) bude pocházet z programu Next Generation EU a 1 940 milionů Kč (75 648 274 EUR) z národních zdrojů.

Hlavní podporované aktivity byly:

- **Digitalizace:** Podpora digitalizace kulturních statků, národních kulturních památek a archivních sbírek.
- **Infrastruktura:** rozvoj, výstavba a renovace regionálních kulturních center.
- **Mezinárodní spolupráce:** Podpora mezinárodních uměleckých a odborných projektů spolupráce a mobility umělců.
- **Rozvoj dovedností:** Podpora digitálních, manažerských a finančních dovedností v kulturním sektoru.
- **Podpora podnikání:** rozvoj malých a středních podniků v oblasti kulturních a kreativních odvětví, včetně podpory jejich webových stránek a marketingových strategií.
- Cílem je také reforma financování v tom smyslu, že se zavede vícezdrojové financování mezi státem, regiony a soukromými zdroji pro financování kulturních institucí, jakož i posílení jejich finanční odolnosti a udržitelnosti.

Soukromý sektor je rovněž velmi důležitým pilířem podpory kultury v ČR, ačkoli současný daňový systém v ČR není pro filantropii nebo mecenášství nijak zvlášť příznivý.

Systém upřednostňuje sponzory před dárci. Náklady na propagaci a reklamu jsou daňově odpočitatelné a sponzoři mohou uplatnit celou částku ve svém daňovém základu. Naopak příjemce sponzorského příspěvku podléhá dani z příjmu, zatímco dar je od daně z příjmu osvobozen.

Soukromá podpora má mnoho forem, včetně materiální podpory. Důležité jsou také soukromé nadace a nadační fondy, které podporují kulturu dlouhodobě na základě předem stanovených kritérií a výzev k podávání žádostí o granty.

5.2 Veřejné výdaje na kulturu podle úrovně vlády

Tabulka 2: Veřejné výdaje na kulturu podle úrovně vlády, v národní měně a v EUR, ROK

Poznámka: Pokud nelze poskytnout údaje o účtovaných výdajích, můžete použít údaje o rozpočtu, ale toto by mělo být jasně uvedeno v POZNÁMCE na konci tabulky.

Úroveň vlády	2023			2018		
	Celkové výdaje v národní měně CZK*	Celkové výdaje v EUR ⁶	% podíl na celkových	Celkové výdaje v národní měně CZK*	Celkové výdaje v EUR ⁷	% podíl na celku
Stát (centrální, federální)	14 827 000 000	618 564 873	26,91	11 507 000 000	448 091 900	27,77
Regionální a místní správa	40 276 000 000	1 680 267 000	73,09	29 922 000 000	1 165 186 916	72,23
CELKEM	55 103 000 000	2 298 831 873	100	41 429 000 000	1 613 278 816	100 %

Zdroj: Výsledky kulturního účtu za rok 2023, NIPOS 2025

5.3. Veřejné výdaje na kulturu podle sektorů

Tabulka 3: Veřejné výdaje na kulturu na úrovni státu*: podle sektorů, v národní měně a v EUR, 2023 a 2018

⁶ 2023: 1 EUR = 23,970 CZK

⁷ 2018: 1 EUR = 25,680 CZK

<i>Oblast / Doména</i>	2023			2018		
	Celkové výdaje v národní měně CZK	Celkové výdaje v EUR⁸	% Podíl na celkových	Celkové výdaje v národní měně CZK	Celkové výdaje v EUR⁹	% podíl na celkových
Kulturní dědictví	4 809 565 388	200 649 370	21,31	2 845 694 994	110 813 668	20,37
Výtvarné umění	71 596 200	2 986 909	0,32	77 522 630	3 018 794	0,56
Divadelní umění	2 196 916 215	91 652 742	9,73	2 305 698 557	89 785 769	16,50
Hudba	869 033 252	36 255 038	3,85	499 301 964	19 443 223	3,57
Muzea a galerie	4 845 601 027	202 152 734	21,47	4 144 065 116	161 373 252	29,66
Audiovizuální a multimediální	333 506 970	13 913 516	1,47	108 744 666	4 234 605	0,77
Knihy a tisk	84 675 000	3 532 541	0,38	58 174 809	2 265 374	0,42
Knihovny	2 539 324 800	105 937 622	11,25	1 318 498 720	51 343 408	9,44
Není zahrnuto v výše uvedených oblastech	6 821 131 786	284 569 536	30,22	2 614 484 875	101 810 159	18,71

⁸ 2023: 1 EUR = 23,970 CZK

⁹ 2018: 1 EUR = 25,680 CZK

CELKEM	22 571 350 638	941 650 008	10 %	13 972 186 331	544 088 252	100 %

Zdroj: Ministerstvo financí: Databáze Monitor, 2025

Tabulka 4: Veřejné výdaje na kulturu na úrovni regionů a obcí: podle sektorů, v národní měně a v EUR, 2020 a 2015

Oblast / Domén a	2023			2018		
	Celkové výdaje v národní měně CZK	Celkové výdaje v EUR¹⁰	% podíl na celko vých	Celkové výdaje v národní měně CZK	Celkové výdaje v EUR^{*11}	% podíl na celku
Kulturní dědictví	4 009 188 334	167 258 587	12,08	4 001 181 548	155 809 250	14,01
Výtvarné umění	70 990 251	2 961 629	0,21	67 383 674	2 623 975	0,23
Performativní umění	4 673 423 456	194 969 690	14,08	4 602 922 892	179 241 546	16,12
Hudba	1 338 583 234	55 844 107	4,03	1 049 198 809	40 856 651	3,67
Muzea a galerie	5 268 497 146	219 795 459	15,87	3 844 858 676	149 721 911	13,47
Audiovizuální a multimediální	511 217 354	21 327 382	1,54	558 641 924	21 753 969	1,96
Knihy a tisk	26 156 811	1 091 231	0,08	35 468 753	1 381 182	0,12

¹⁰ 2023: 1 EUR = 23,970 CZK

¹¹ 2018: 1 EUR = 25,680 CZK

Knihovny	4 446 662 250	185 509 481	13,40	3 581 585 495	139 469 840	12,64
Není pokryto výše uvedenými doménami	12 849 831 136	536 079 730	38,71	10 814 040 857	421 107 510	37,87
CELKEM	33 194 549 972	1 384 837 296	100	28 555 282 628	1 111 965 834	100 %

Zdroj: Ministerstvo financí: *Databáze Monitor*, 2025

6. Legislativa v oblasti kultury

6.1 Přehled národní legislativy v oblasti kultury

Zákon o zřízení ministerstev a dalších ústředních správních orgánů z roku 1969 vymezuje pravomoci MC.

Legislativa v oblasti kultury zahrnuje několik klíčových zákonů, zejména zákon o péči o památky (č. 20/1987 Sb.) na ochranu movitého a nemovitého dědictví, zákon o ochraně muzejních sbírek (č. 122/2000 Sb.) a autorský zákon (č. 121/2000 Sb.).

Podpora kultury z mimorozpočtových zdrojů v České republice je upravena dvěma hlavními zákony: zákonem č. 239/1992 Sb., kterým byl zřízen Státní fond kultury České republiky, a zákonem č. 496/2012 Sb. (audiovizuální zákon), který stanoví podmínky pro činnost Českého audiovizuálního fondu.

Zákon č. 148/1949 Sb. o Národní galerii je specifickým zákonem pro tuto kulturní instituci. Žádná jiná státní kulturní organizace není zřízena přímo vlastním zákonem. V tomto ohledu bylo zásadní přijetí zákona o veřejných kulturních institucích (č. 263/2024 Sb.). Zákon, který vstoupil v platnost v lednu 2025, přinesl zásadní změny ve správě a financování velkých kulturních organizací, jako jsou divadla, muzea a galerie. Jeho cílem je zajistit větší stabilitu, nezávislost a efektivitu jejich fungování. Veřejné kulturní instituce jsou alternativou k dříve převládajícím dceřiným organizacím, které jsou více závislé na rozpočtu svého zakladatele a podléhají většímu politickému vlivu.

Mezi další významné legislativní změny z poslední doby patří novela zákona č. 203/2006 Sb. o některých druzích podpory kultury, která mimo jiné upravuje státní podporu v oblasti kultury. Novela zavedla od 1. července 2025 v České republice tzv. status umělce. Konkrétně novela vytvořila mechanismus, jak mohou umělci a další tvůrčí pracovníci tento status získat, a to formou dobrovolného registru umělců. Současně byly rozšířeny a optimalizovány tvůrčí a studijní stipendia nabízená Ministerstvem kultury a vázaná na tento registr.

6.2 Přehled mezinárodní kulturní legislativy

V České republice existují základní mezinárodní právní nástroje v oblasti kultury, jejichž přijetí sahá až k založení Československa po první světové válce (např. Bernská úmluva). Nejnovějším z nich je *Marrákešská smlouva o usnadnění přístupu k publikovaným dílům pro osoby, které jsou slepé, zrakově postižené nebo jinak nemohou číst tištěné texty*, která v České republice platí od ledna 2019.

Pokud jde o úmluvy UNESCO, *Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005* byla ratifikována v roce 2010. V roce 2009 byla přijata *Úmluva o ochraně nehmotného kulturního dědictví z roku 2003*.

Kulturní dohody jsou dvoustranné rámcové dohody vládní povahy, které prohlašují obecný zájem obou zemí na spolupráci v oblasti kultury, vzdělávání, vědy a zpravidla také mládeže a sportu. Na základě zájmu obou stran je možné uzavřít krátkodobé prováděcí plány spolupráce pro každou kulturní dohodu, které vypracovávají příslušná ministerstva, tj. Ministerstvo kultury a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Tyto plány stanoví konkrétní podmínky spolupráce a kulturních nebo vzdělávacích výměn pro příslušné období.

Bilaterální kulturní dohody schvaluje česká vláda pouze ve výjimečných případech. To je případ *dohody o společném vlastnictví, správě a užívání výstavního pavilonu v Benátkách*, která byla sjednána se Slovenskem.